

**VI Ogólnopolska Konferencja
"Automatyzacja bibliotek publicznych"
Warszawa, 24-26 listopada 2004 r.**

**Raport o stanie automatyzacji bibliotek
publicznych 2004**

Katarzyna Winogrodzka

Prezentowany raport został opracowany na podstawie badania ankietowego, przeprowadzonego we wszystkich bibliotekach wojewódzkich. Jest kontynuacją badań ankietowych prowadzonych przez Komisję Automatyzacji przy ZG SBP od 2000 roku.

Podjęta w roku 2002 przez Komisję Automatyzacji, na prośbę Ministerstwa Kultury, analiza stanu automatyzacji bibliotek publicznych w Polsce i przygotowany na jej podstawie raport „Stan i plany komputeryzacji bibliotek publicznych”^[1] stały się punktem odniesienia do opracowania tegorocznej ankiety wzbogaconej pytaniami z ankiety opisowej^[2]. Zmiana formy ankiety została wprowadzona po uzgodnieniach w gronie członków Komisji Automatyzacji.

---

^[1]; Górska E., Winogrodzka K.: Raport o stanie komputeryzacji bibliotek publicznych 2002. – *Bibliotekarz* Nr 7-8/2002. oraz http://ebib.oss.wroc.pl/raporty/raport_kbp.html

^[2] Winogrodzka K.: Stan komputeryzacji bibliotek publicznych. // W: Komputeryzacja i informacja elektroniczna w bibliotekach publicznych : materiały z ogólnopolskiej konferencji „Automatyzacja bibliotek publicznych”, Miedzeszyn, 20-22 listopada 2002 r. – str. 20-38.

Ankieta zawierała 8 grup pytań, które dotyczyły:

- I - stanu komputeryzacji WBP,
- II - stanu komputeryzacji bibliotek publicznych w województwie,
- III - programów bibliotecznych,
- IV - komputeryzacji procesów bibliotecznych,
- V - digitalizacji,
- VI - finansowania komputeryzacji,
- VII - pomocy w komputeryzacji świadczonej przez WBP na rzecz bibliotek niższego stopnia,
- VIII - przeszkód w komputeryzacji.

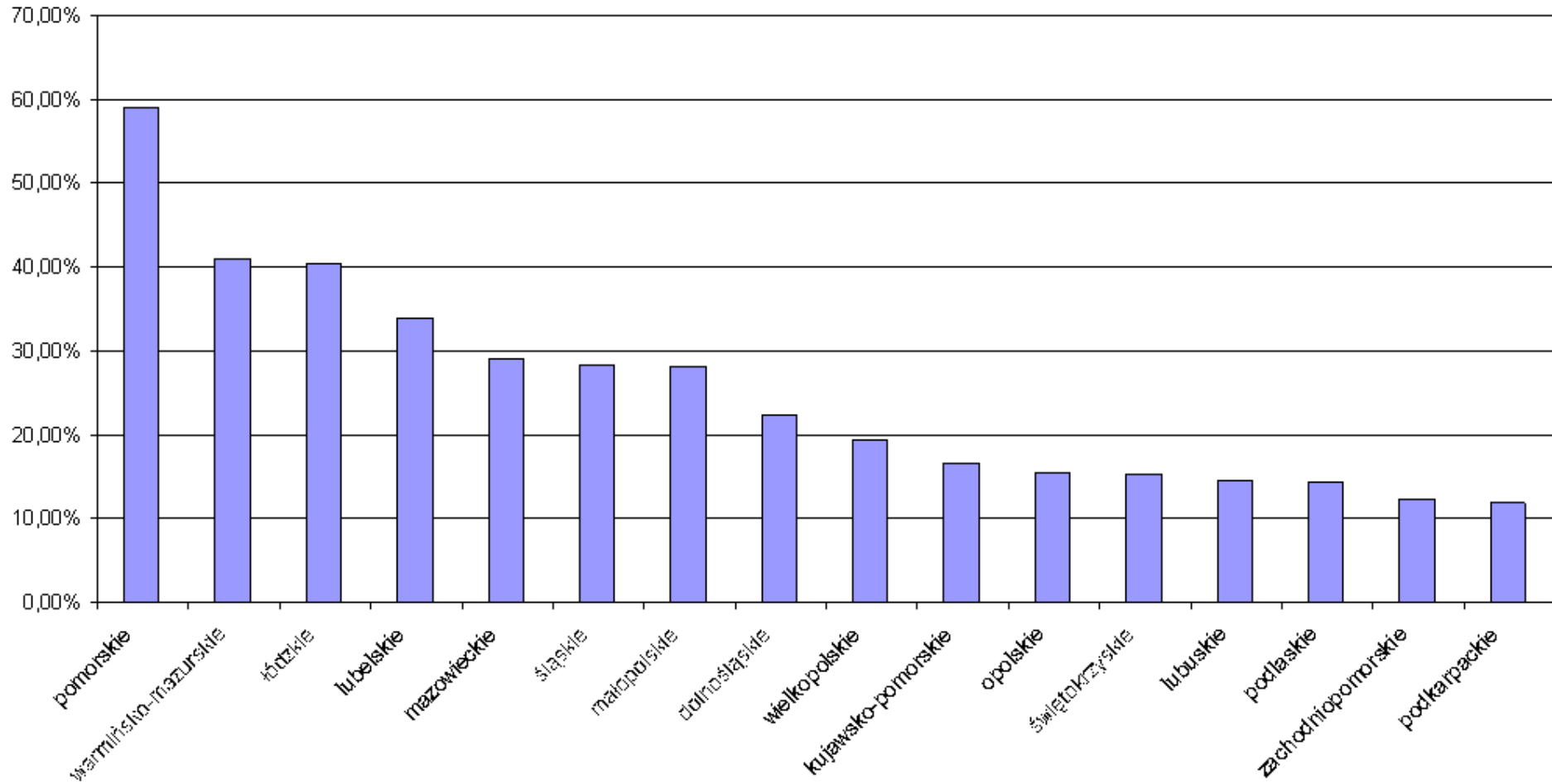
Poprzez powtarzalność badania, uzyskano dane pozwalające na ocenę skali postępu procesów wdrażania nowych technologii w bibliotekach publicznych w latach 2000-2004.

Na podstawie danych uzyskanych z badania na dzień 30 czerwca 2004 r. w Polsce było 8663 placówki biblioteczne. Zmiany w liczbie placówek uczestniczących w komputeryzacji przedstawia poniższe zestawienie:

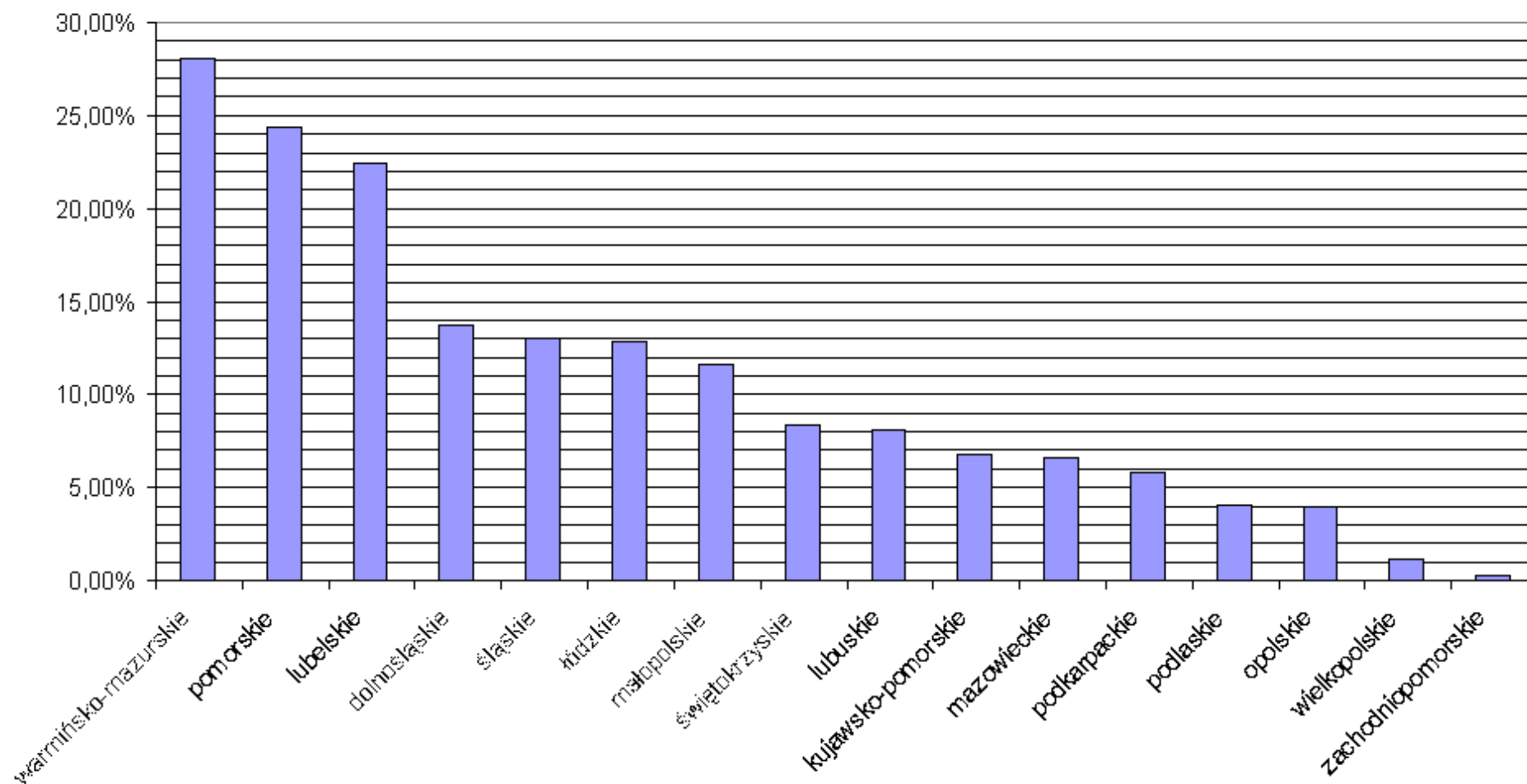
	2000	2002	2004
Liczba bibliotek publicznych i ich filii	8946	8858	8663
W tym skomputeryzowanych i komputeryzujących się	831	1336	2223
Procent skomputeryzowanych i komputeryzujących się	9,3%	15,08%	25,66%
W ankiecie postawiono pytanie o liczbę bibliotek „skomputeryzowanych w 100%” definiując je jako takie placówki, które mają skomputeryzowane wszystkie procesy biblioteczne przy pomocy systemu bibliotecznego.			
W tym skomputeryzowanych w 100%	-	-	294
Procent skomputeryzowanych w 100%	-	-	3,39%

Poniższy wykres prezentuje procentowy udział bibliotek skomputeryzowanych i komputeryzujących się w poszczególnych województwach.

Procentowy stan komputeryzacji bibliotek publicznych w poszczególnych województwach

Wzrost procentowy komputeryzacji bibliotek publicznych w roku 2004 w stosunku do roku 2002, w poszczególnych województwach

Następne zestawienie prezentuje zmiany, w dostępie do Internetu, udostępnianiu Internetu czytelnikom oraz liczbie bibliotek posiadających strony internetowe.

	2002	2004
Liczba bibliotek posiadających dostęp do Internetu	679	1994
Procent bibliotek posiadających dostęp do Internetu	7,7%	23%
Liczba bibliotek udostępniających Internet czytelnikom	356	1556
Procent bibliotek udostępniających Internet czytelnikom	4%	18%
Liczba bibliotek posiadających stronę WWW	188	235
Procent bibliotek posiadających stronę WWW	2,1%	3%

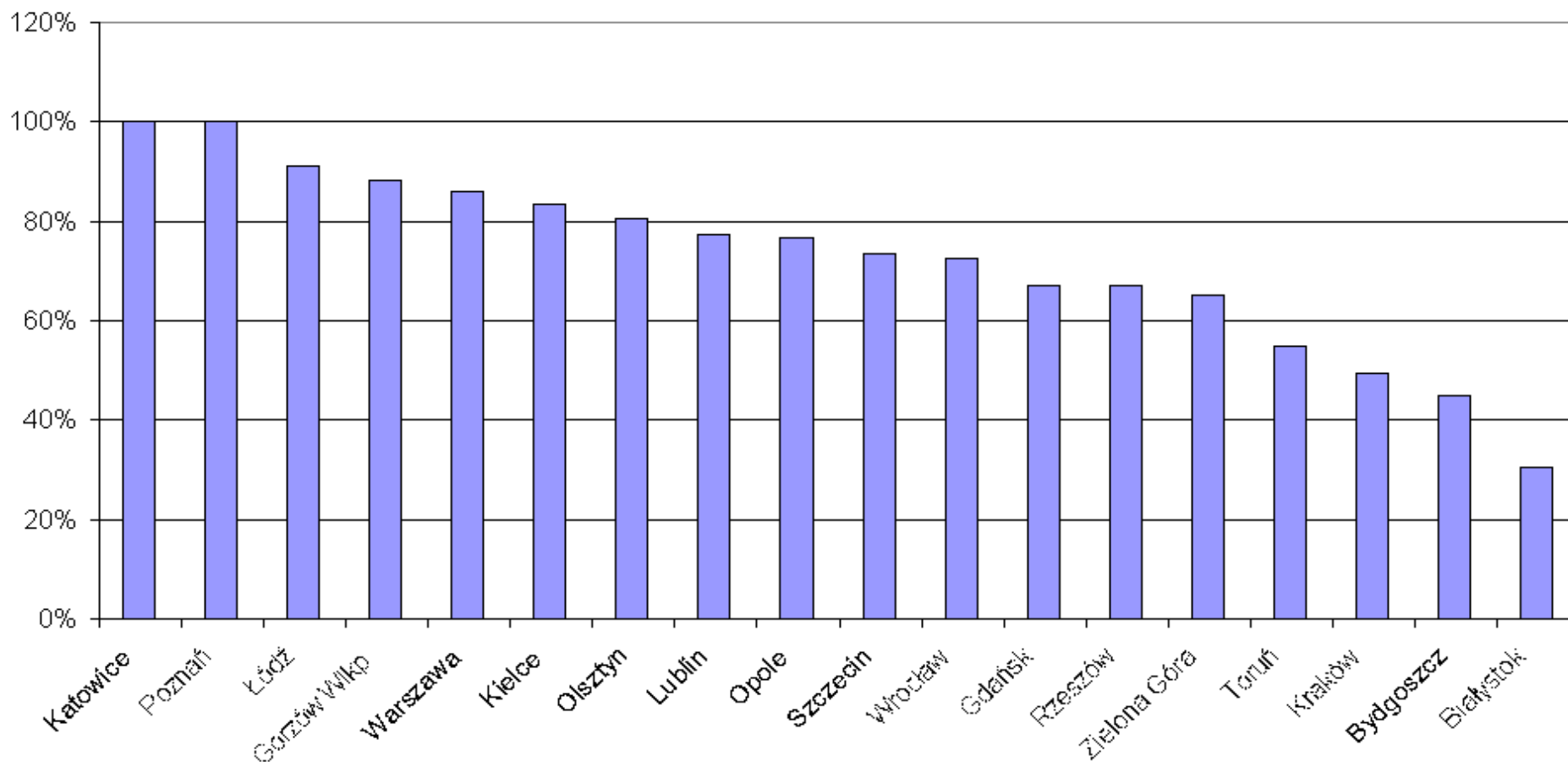
Biblioteki wojewódzkie (WBP)

Spośród 18 bibliotek wojewódzkich dziewięć pełni dodatkowo zadania bibliotek powiatowych (Białystok, Kielce, Łódź, Olsztyn, Opole, Poznań, Rzeszów, Warszawa, Zielona Góra). Wszystkie biblioteki wojewódzkie komputeryzują swoją działalność, a następane wykresy prezentują stan wyposażenia WBP w sprzęt komputerowy.

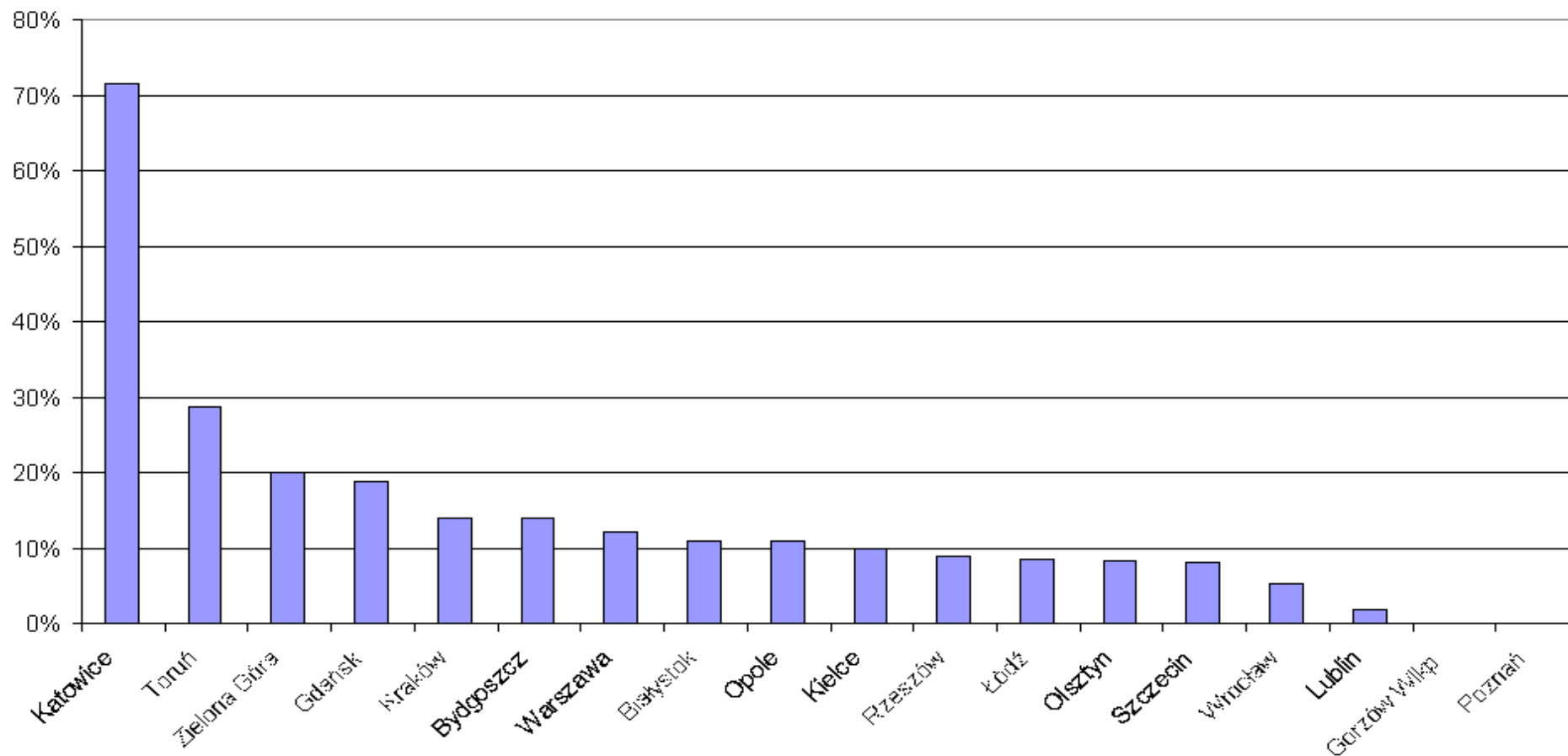

Biblioteki wojewódzkie posiadają od 36 stacji roboczych (Bydgoszcz) do 260 (Katowice). Dwie WBP posiadają 100 % planowanego wyposażenia (Katowice, Poznań), pięć WBP ma 80%-91% (Łódź, Gorzów Wlkp., Warszawa, Kielce, Olsztyn), siedem WBP ma 60%-79% (Lublin, Opole, Gdańsk, Szczecin, Wrocław, Zielona Góra), cztery WBP mają 30%-55% (Toruń, Kraków, Bydgoszcz, Białystok).

Wyposażenie WBP w sprzęt komputerowy - procent planowanej docelowo liczby stacji roboczych, wg. miast - siedzib WBP

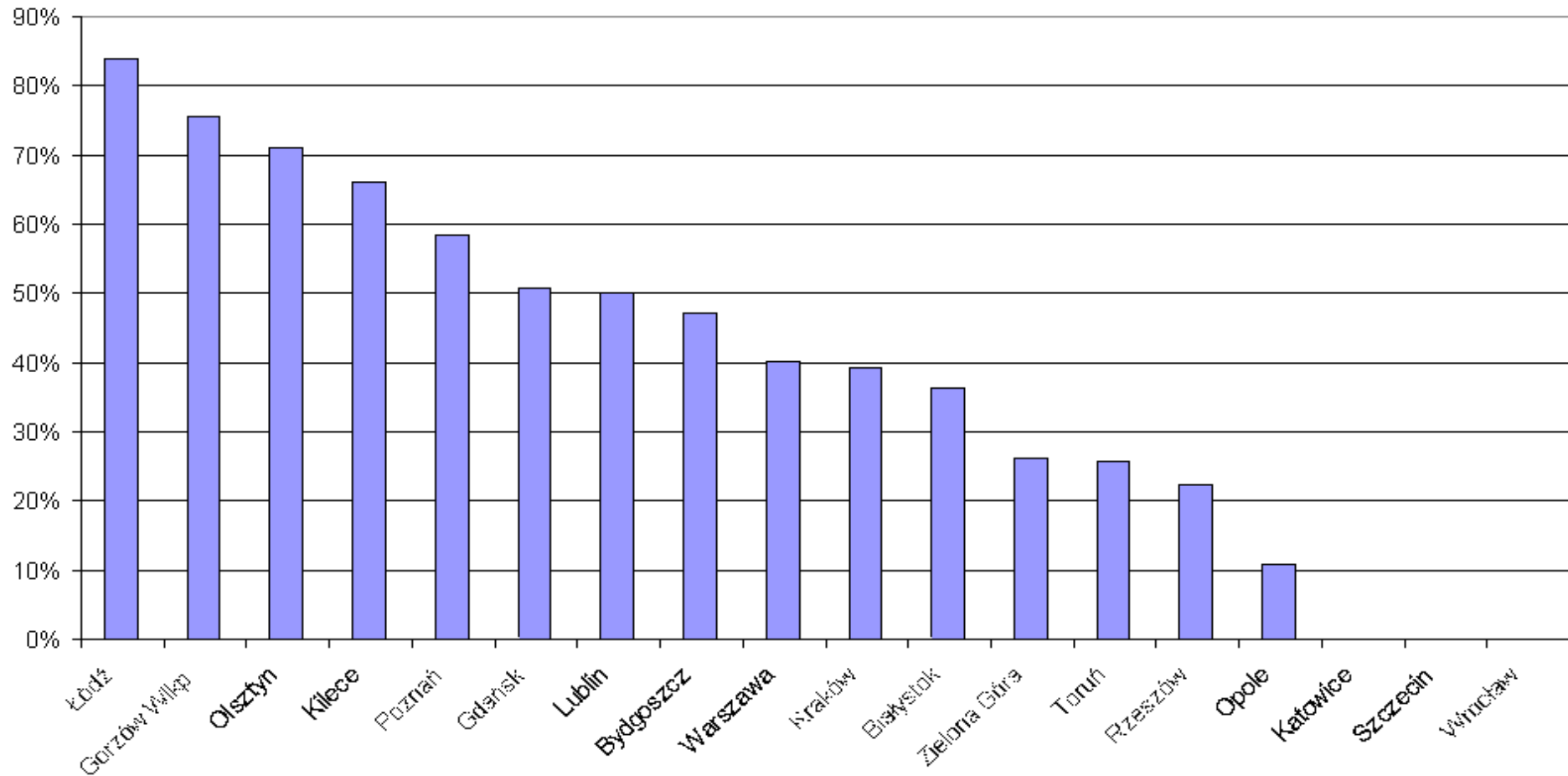
Wyposażenie w sprzęt komputerowy - procent komputerów kupionych do 1996 r.

Należy zauważyć, że Biblioteka Śląska w Katowicach posiadająca wystarczającą liczbę komputerów ma aż 72% komputerów kupionych do roku 1996!

Dwie WBP mają 20%-29% takiego sprzętu (Toruń, Zielona Góra), jedna WBP ma 8%-14% (Warszawa, Bydgoszcz, Kraków, Białystok, Opole, Kielce, Szczecin, Gdańsk, Olsztyn, Łódź, Rzeszów), dwie WBP mają 2%-6% (Lublin, Wrocław). Biblioteki w Gorzowie Wlkp. i Poznaniu nie mają w ogóle tak starego sprzętu komputerowego.

Wyposażenie WBP w sprzęt komputerowy, procent komputerów kupionych od 2001 roku, wg. miast - siedzib WBP

Przy ocenie wyposażenia technicznego WBP należy zwrócić także uwagę na fakt, że aż 3 biblioteki wojewódzkie (Katowice, Szczecin, Wrocław) od roku 2001, nie kupiły żadnych komputerów.

Wszystkie biblioteki wojewódzkie pracują w lokalnej sieci komputerowej i posiadają stały dostęp do Internetu.

Dostęp o przepustowości:

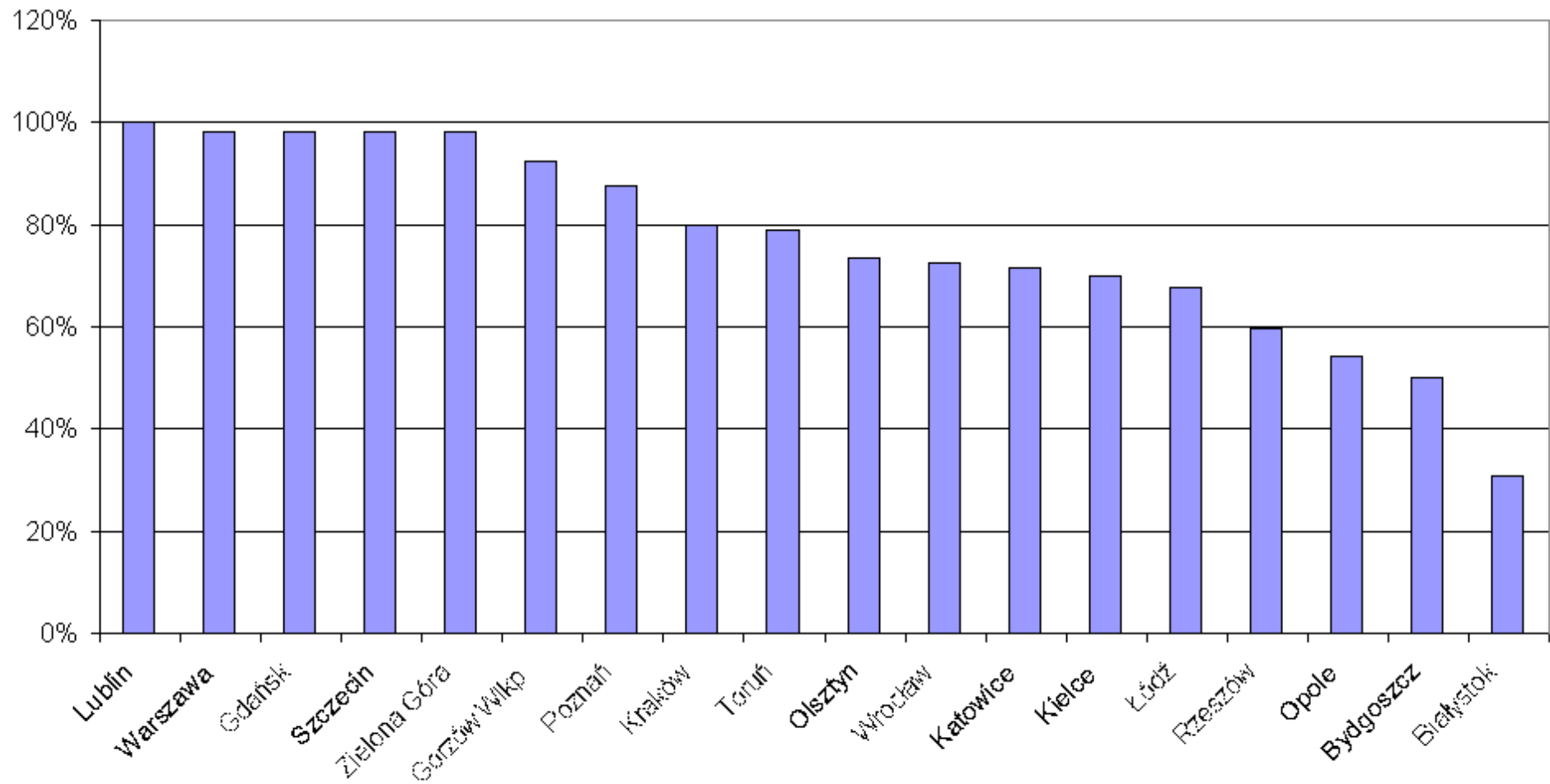
- 512 kb/s posiada 5 bibliotek wojewódzkich (Poznań, Białystok, Zielona Góra, Lublin, Wrocław),
- 1Mb/s - trzy WBP (Bydgoszcz, Kraków, Warszawa),
- 2 Mb/s – jedna WBP (Gdańsk),
- 10 Mb/s – trzy WBP (Toruń, Katowice, Szczecin),
- 100 Mb/s - jedna WBP (Olsztyn)

oraz dostęp asymetryczny o zróżnicowanej przepustowości, dla danych wejściowych i wyjściowych (115 kb/s.- 1 Mb/s, Neostrada, SDI, DSL) posiadają 4 WBP.

Tylko w 7 bibliotekach wojewódzkich wszystkie stacje robocze pracują w sieci lokalnej – (Gorzów Wlkp., Katowice, Kielce, Lublin, Olsztyn, Wrocław, Zielona Góra), w pozostałych pracuje od 69% do 99%.

Jeszcze mniej stacji ma dostęp do Internetu, co ilustruje następny wykres.

Procentowy udział stacji roboczych z dostępem do Internetu, wg. miast - siedzib WBP

Wszystkie biblioteki wojewódzkie udostępniają Internet czytelnikom, większość z nich (11) pobiera opłaty w wysokości od 2 zł do 4 zł za godzinę, jedna spośród nich nie pobiera opłat od dzieci, młodzieży i bezrobotnych. Wśród siedmiu WBP nie pobierających opłat znajdują się biblioteki w Białymstoku, Gorzowie Wlkp., Lublinie, Opolu, Poznaniu, Toruniu i Warszawie.

Liczbę stanowisk przeznaczonych dla czytelników do korzystania z Internetu w poszczególnych bibliotekach wojewódzkich prezentuje następująca tabela:

Miasto – siedziba WBP	Stacje robocze z Internetem dla czytelników w 2002 roku	Stacje robocze z Internetem dla czytelników w 2004 roku
Gdańsk	30	46
Olsztyn	30	28
Kraków	17	26
Łódź	12	16
Rzeszów	8	11
Zielona Góra	7	11
Toruń	8	10
Białystok	1	9
Warszawa	3	8
Wrocław	3	8
Kielce	1	6
Katowice	6	5
Szczecin	6	3
Bydgoszcz	9	2
Gorzów Wlkp.	Dostęp za pośrednictwem bibliotekarza – brak informacji o liczbie stanowisk	2
Lublin		2
Opole		2
Poznań	1	2

Systemy biblioteczne stosowane w WBP

Biblioteki wojewódzkie używają wielu programów bibliotecznych, których zestawienie prezentuje tabela.

Podsumowując należy zauważyć, że tylko dziewięć WBP używa jednego programu bibliotecznego.

Miasto – siedziba	Program biblioteczny
Białystok ^{WBP}	MAK
Bydgoszcz	Sowa-Zeter
Gdańsk	Libra DOS, Libra 2000, Patron, Patron 2
Gorzów Wlkp.	Sowa, Sowa2
Katowice	Prolib, Sowa, Promax
Kielce	MAK
Kraków	Prolib, Promax, MAK, MAK WWW, ISIS
Lublin	Virtua
Łódź	Horizon, MAK, Sowa TCP,
Olsztyn	MAK, ISIS
Opole	Sowa
Poznań	SOWA, SOWA 2
Rzeszów	Sowa, Sowa 2, Mak
Szczecin	Aleph
Toruń	MAK
Warszawa	Aleph, MAK
Wrocław	MAK
Zielona Góra	Prolib

Stopień wdrożenia komputeryzacji poszczególnych procesów bibliotecznych prezentuje poniższa tabela.

	Liczba WBP
Tworzenie baz katalogowych	18
Tworzenie baz bibliograficznych	18
Tworzenie baz pełnotekstowych i faktograficznych	6
Przejmowanie danych z baz Biblioteki Narodowej	16
Przejmowanie danych z katalogu NUKAT	7
Przejmowanie danych z katalogu KaRo	4
Stosowanie formatu MARC 21	8
Stosowanie formatu MARC BN	9
Stosowanie innego formatu	7
Kontrola kartotekami wzorcowymi	14
Współtworzenie baz lokalnych	8
Współtworzenie baz krajowych	3
Współtworzenie baz międzynarodowych	0

Udostępnianie własnych baz katalogowych	18
Udostępnianie własnych baz katalogowych w Internecie	15
Udostępnianie własnych baz bibliograficznych, pełnotekstowych i faktograficznych	17
Udostępnianie czytelnikom baz innych bibliotek	13
Gromadzenie zbiorów	14
Rejestracja czytelników i wypożyczeń	18
Wypożyczenia międzybiblioteczne	4
Wydruki inwentarzy	16
Skontrum	10
Statystyki GUS	12

Warto również zauważyć, że kartoteki wzorcowe wymieniane przez biblioteki wojewódzkie to przede wszystkim Słownik JHP oraz baza UKD Biblioteki Narodowej, z których korzysta 7 WBP oraz CKHW NUKAT, którą wymieniły 3 WBP. Sześć wojewódzkich bibliotek deklaruje opracowywanie własnych kartotek wzorcowych.

Digitalizacja zbiorów w WBP:

Sześć bibliotek wojewódzkich podjęło digitalizację swoich zbiorów (Bydgoszcz, Kielce, Łódź, Toruń, Warszawa, Zielona Góra). Cztery biblioteki mają własny sprzęt do digitalizacji (Kielce, Łódź, Poznań, Toruń). Plany (projekty) digitalizacji zbiorów opracowało sześć bibliotek (Bydgoszcz, Kielce, Opole, Toruń, Warszawa, Zielona Góra).

Tylko 1 WBP ma projekt digitalizacji zbiorów stanowiący składową większego projektu (Toruń).

Biblioteki digitalizują przede wszystkim zbiory regionalne, stare druki, druki na kwaśnym papierze, zbiory specjalne.

Finansowanie komputeryzacji w WBP:

Komputeryzacja bibliotek wojewódzkich jest finansowana przede wszystkim ze środków budżetowych (18 WBP) oraz z grantów i dotacji celowych (10 WBP).

5 WBP uzyskało wsparcie komputeryzacji przez prywatnych darczyńców, ze środków własnych, ze środków PFRON oraz nagród w konkursach.

Biblioteki powiatowe (PBP)

W strukturze administracyjnej Polski jest 379 powiatów, w tym 65 powiatów grodzkich[3]. Dotychczas powołano lub powierzono pełnienie zadań biblioteki powiatowej 272 bibliotekom, w tym w dwóch powiatach grodzkich (Kraków i Łódź) jest więcej niż 1 biblioteka powiatowa, to oznacza, że w 71% powiatów działają biblioteki powiatowe.

Spośród 272 bibliotek powiatowych i pełniących zadania powiatowe 261 bibliotek podjęło proces komputeryzacji, co stanowi 95,96 %, w tym 65 bibliotek jest skomputeryzowanych całkowicie. Zmiany od roku 2000 prezentuje poniższa tabela:

---

[3] Budyńska B., Jezierska M.: Biblioteki powiatowe 1999-2003 [dokument elektroniczny].
<http://ebib.oss.wroc.pl/raporty/powiat3/>

	2000	2002	2004
Liczba bibliotek powiatowych i pełniących zadania	104	198	272
Liczba bibliotek komputeryzujących się	71	178	261
Procent bibliotek powiatowych komputeryzujących się	68%	89,90%	95,96%
Liczba bibliotek powiatowych skomputeryzowanych całkowicie	-	-	65
Procent bibliotek powiatowych skomputeryzowanych całkowicie	-	-	23,90%
Liczba bibliotek powiatowych z dostępem do Internetu	46	135	254
Procent bibliotek powiatowych z dostępem do Internetu	44%	68%	93%
Liczba bibliotek udostępniających Internet czytelnikom	21	128	200
Procent bibliotek udostępniających Internet czytelnikom	20%	65%	74%
Liczba bibliotek pobierających opłaty od czytelników	15	59	95
Procent bibliotek pobierających opłaty od czytelników ze wszystkich udostępniających Internet	71%	46%	48%
Liczba bibliotek posiadających własne strony WWW	15	50	122
Procent bibliotek posiadających własne strony WWW	14%	25%	45%

Wysokość opłat za dostęp do Internetu w bibliotekach powiatowych waha się od 1 zł do 5 zł za godzinę. Opłaty naliczane są za kwadrans, pół godziny lub godzinę. W części bibliotek powiatowych (woj. kujawsko-pomorskie) dostęp do Internetu dla dzieci i młodzieży jest o połowę tańszy niż dla pozostałych użytkowników.

Zaawansowanie bibliotek powiatowych w proces komputeryzacji można ocenić na podstawie poniższego zestawienia, pamiętając, że 261 bibliotek powiatowych rozpoczęło proces komputeryzacji.

	Liczba PBP
Tworzenie baz katalogowych	232
Tworzenie baz bibliograficznych	112
Tworzenie baz pełnotekstowych i faktograficznych	13
Przejmowanie danych z baz Biblioteki Narodowej	155
Przejmowanie danych z katalogu NUKAT	10
Przejmowanie danych z katalogu KaRo	9
Stosowanie formatu MARC 21	55
Stosowanie formatu MARC BN	92
Stosowanie innego formatu	77
Kontrola kartotekami wzorcowymi	87
Współtworzenie baz lokalnych	45
Współtworzenie baz krajowych	2
Współtworzenie baz międzynarodowych	0

Udostępnianie własnych baz katalogowych	139
Udostępnianie własnych baz katalogowych w Internecie	54
Udostępnianie własnych baz bibliograficznych, pełnotekstowych i faktograficznych	46
Udostępnianie czytelnikom baz innych bibliotek	51
Gromadzenie zbiorów	104
Rejestracja czytelników i wypożyczeń	98
Wypożyczenia międzybiblioteczne	21
Wydruki inwentarzy	70
Skontrum	43
Statystyki GUS	53

Digitalizacja w bibliotekach powiatowych

11 bibliotek powiatowych rozpoczęło digitalizację zbiorów, 11 bibliotek posiada sprzęt do digitalizacji, ale nie wszystkie (posiadające sprzęt) rozpoczęły już digitalizację, 13 PBP ma plan digitalizacji zbiorów. Żadna biblioteka powiatowa nie posiada planu digitalizacji będącego składową planu o większym zasięgu.

Biblioteki powiatowe digitalizują m.in. dokumenty życia społecznego, zbiory na nośniku VHS i taśmy filmowe, książkę mówioną, regionalne dokumenty ikonograficzne, czasopisma z XIX w. oraz regionalne, najstarsze i najcenniejsze książki.

Finansowanie

Głównym źródłem finansowania komputeryzacji w powiatowych bibliotekach publicznych są środki budżetowe – 249 PBP (95%). 62 biblioteki powiatowe otrzymały dotacje celowe i granty. Znaczna część bibliotek uzyskała również wsparcie od prywatnych sponsorów, firm, stowarzyszeń i fundacji, PFRON-u oraz funduszu rozwiązywania problemów alkoholowych.

Tylko dwie biblioteki wojewódzkie informują o skorzystaniu przez placówki powiatowe ze środków programu IKONKA.

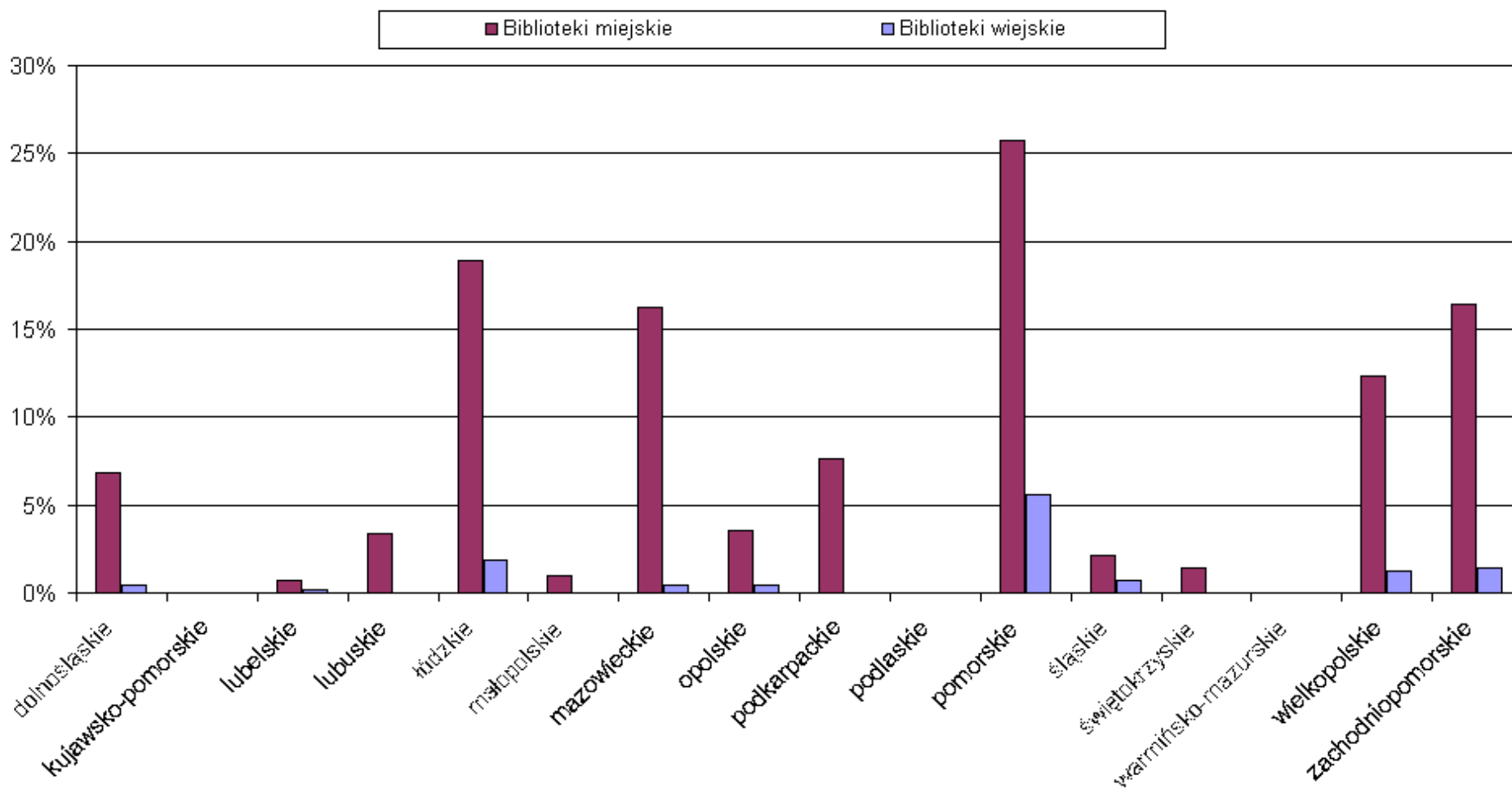
Miejskie i wiejskie biblioteki publiczne

W badaniu ankietowym dokonano podziału bibliotek na miejskie i wiejskie na podstawie ich lokalizacji, a nie podziału formalnego. Zgodnie z takim podziałem w Polsce jest 3063 placówki biblioteczne miejskie i 5600 placówek bibliotecznych wiejskich.

	Biblioteki miejskie		Biblioteki wiejskie	
	2002	2004	2002	2004
Liczba bibliotek skomputeryzowanych i komputeryzujące się	864	1332	398	940
Procent bibliotek skomputeryzowanych i komputeryzujące się	32,38%	43,49%	7,20%	16,79%
Liczba bibliotek z dostępem do Internetu	412	1044	114	950
Procent bibliotek z dostępem do Internetu	15,44%	34,08%	2,06%	16,96%
Liczba bibliotek udostępniających Internet czytelnikom	248	797	35	759
Procent bibliotek udostępniających Internet czytelnikom	9,30%	26,02%	0,63%	13,55%
Liczba bibliotek posiadających stronę WWW	97	195	15	36
Procent bibliotek posiadających stronę WWW	3,64%	6,37%	0,27%	0,64%

W badaniu ankietowym, podobnie jak w przypadku wojewódzkich bibliotek publicznych i powiatowych bibliotek publicznych, zadano pytanie o biblioteki „skomputeryzowane w 100%”. Z odpowiedzi wynika, że w Polsce jest 250 (8%) bibliotek miejskich i 36 (0,64%) bibliotek wiejskich, które mają skomputeryzowane wszystkie procesy biblioteczne w zautomatyzowanym systemie bibliotecznym.

Porównanie procentowe bibliotek miejskich i wiejskich skomputeryzowanych w 100 % w poszczególnych województwach

Zadano również pytanie o pobieranie opłat od czytelników za korzystanie z Internetu. Z odpowiedzi wynika, że 319 (40,03% udostępniających Internet) bibliotek miejskich oraz 130 (17,13% udostępniających Internet) bibliotek wiejskich pobiera opłaty od czytelników. Wysokość opłat jest podobna w bibliotekach miejskich i wiejskich, i mieści się w przedziale od 1 zł do 5 zł za godzinę. W 2 województwach część bibliotek, zarówno miejskich jak i wiejskich, pobiera opłaty w wysokości 7 zł za godzinę i w jednej z warszawskich bibliotek opłaty wynoszą 5 zł za pół godziny.

Opłaty naliczane są za kwadrans, pół godziny lub godzinę.

W województwie podlaskim w ogóle nie pobiera się opłat od czytelników za korzystanie z Internetu.

Na to pytanie odpowiedzi nie udzieliła WBP z województwa dolnośląskiego.

Ocenę stanu zaawansowania komputeryzacji w bibliotekach miejskich i wiejskich utrudniły problemy w dotarciu do danych przez biblioteki wojewódzkie, które nie prowadzą tak szczegółowego monitoringu placówek stopnia podstawowego, jak również dlatego, że w wielu województwach nie powołano jeszcze znacznej części bibliotek powiatowych. Dane te mogą być traktowane jedynie jako poglądowe, świadczące o postępie prac.

	Liczba MiWBP
Tworzenie baz katalogowych	791
Tworzenie baz bibliograficznych	124
Tworzenie baz pełnotekstowych i faktograficznych	2
Przejmowanie danych z baz Biblioteki Narodowej	272
Przejmowanie danych z katalogu NUKAT	25
Przejmowanie danych z katalogu KaRo	24
Stosowanie formatu MARC 21	170
Stosowanie formatu MARC BN	322
Stosowanie innego formatu	300
Kontrola kartotekami wzorcowymi	63

Współtworzenie baz lokalnych	2
Współtworzenie baz krajowych	2
Współtworzenie baz międzynarodowych	0
Udostępnianie własnych baz katalogowych	283
Udostępnianie własnych baz katalogowych w Internecie	74
Udostępnianie własnych baz bibliograficznych, pełnotekstowych i faktograficznych	38
Udostępnianie czytelnikom baz innych bibliotek	104
Gromadzenie zbiorów	209
Rejestracja czytelników i wypożyczeń	162
Wypożyczenia międzybiblioteczne	22
Wydruki inwentarzy	108
Skontrum	104
Statystyki GUS	63

Digitalizacja

Cztery biblioteki miejskie i wiejskie rozpoczęły digitalizację zbiorów, cztery biblioteki posiadają sprzęt do digitalizacji, sześć bibliotek ma plan digitalizacji zbiorów. Żadna biblioteka miejska lub wiejska nie posiada planu digitalizacji będącego składową planu o większym zasięgu.

Biblioteki digitalizują, podobnie jak biblioteki powiatowe, głównie zbiory regionalne.

Finansowanie

Głównym źródłem finansowania komputeryzacji w miejskich i wiejskich bibliotekach publicznych są środki budżetowe (1163 placówki), 366 bibliotek otrzymało dotacje celowe i granty. Znaczna część bibliotek uzyskała również wsparcie od prywatnych sponsorów, firm, stowarzyszeń i fundacji, PFRON-u oraz funduszu rozwiązywania problemów alkoholowych.

Tylko w 2 województwach podano, że biblioteki skorzystały również z programu IKONKA i 1 biblioteka skorzystała z projektu BIBLIONET.

Na zakończenie analizy stanu komputeryzacji bibliotek publicznych przedstawiam wykaz programów stosowanych w bibliotekach wraz z liczbą ich instalacji.

Nazwa programu	Liczba instalacji
MAK	843
SOWA	461
LIBRA	92
SOWA 2	56
PROLIB	41
ISIS	19
PATRON	17
LIBRARIUM	13
MOL	10
ALEPH	9
BIBLIOS	5
BIBLIOTEKA 2000	5
LE-LIB	5
SIB	5
SCHOLA	5
LUBUSZ	3
ALBUM	2
COLIBER	2
GSOB	2
PROMAX	2
HORIZON	1
LECH BMS	1
SYSTEM 2000	1
VIRTUA	1
RAZEM	1599

Pomoc w komputeryzacji świadczona przez WBP dla bibliotek niższego stopnia.

Pomoc informatyczna realizowana poprzez:

- pomoc w zakresie instalacji, konserwacji i użytkowania programów bibliotecznych (MAK, SOWA i in.) (8WBP),
- konwersję danych na format MARC 21 (2 WBP),
- konfigurację i instalację sprzętu komputerowego (2WBP)
- pomoc we wdrażaniu zintegrowanego systemu bibliotecznego (1 WBP)
- konsultacje dot. zakupu sprzętu i oprogramowania (przygotowywanie zaleceń) (6 WBP).

Pomoc informacyjna realizowana poprzez:

- udostępnianie informacji o systemach bibliotecznych (3WBP),
- informowanie o szkoleniach komputerowych (1WBP),
- informowanie o funduszach, w ramach których można się starać o środki na komputeryzację (1 WBP).

Pomoc w tworzeniu baz danych realizowana poprzez:

- udostępnianie własnych baz danych (6 WBP),
- udostępnianie własnych kartotek wzorcowych np. haseł formalnych, wydawców (1 WBP),
- dostarczanie, co 2 tygodnie opisów bibliograficznych nowości wydawniczych (1 WBP),
- pośredniczenie w pobieraniu opisów bibliograficznych i kartotek haseł wzorcowych z NUKATu oraz zakładanie kartotek wzorcowych na potrzeby bibliotek podległych, współpracujących w tym samym systemie bibliotecznym (1 WBP),
- pośredniczenie w wymianie baz pomiędzy bibliotekami (1 WBP).

Pomoc organizacyjna i merytoryczna realizowana poprzez :

- współpracę przy opracowywaniu projektu komputeryzacji (np. wszystkich bibliotek w powiecie) (2 WBP),
- starania o pozyskanie środków finansowych na realizację projektu informatyzacji bibliotek publicznych województwa w zintegrowanym systemie bibliotecznym (2 WBP),
- pomoc w staraniach o nieodpłatne udostępnienie programu MAK i Przewodnika Bibliograficznego BN (3 WBP)
- pozyskiwanie środków na zakup sprzętu i oprogramowania (1 WBP),
- konsultacje, pomoc merytoryczną i metodyczną dotyczącą wdrażania projektu IKONKa (4 WBP),
- przygotowywanie i publikacja materiałów metodycznych w czasopiśmie fachowym (5WBP).

Pomoc materialna realizowana poprzez:

- udostępnianie programu bibliotecznego, baz danych oraz posadowienie baz danych bibliotek terenowych na serwerze biblioteki wojewódzkiej (2 WBP),
- udostępnianie serwera w celu prezentacji katalogów podległych placówek w Internecie (2 WBP),
- użyczenie sprzętu komputerowego (2 WBP).
- utrzymywanie listy dyskusyjnej przeznaczonej dla bibliotek współpracujących (1 WBP),
- utrzymywanie stron WWW bibliotek podległych (1 WBP),
- udostępnianie serwera poczty elektronicznej (1 WBP),

Pomoc polegająca na organizowaniu szkoleń i seminariów:

- nt. obsługi programu bibliotecznego (9WBP),
- nt. podstaw obsługi komputera (5 WBP),
- nt. korzystania z Internetu (6 WBP),
- nt. komputeryzacji bibliotek (5 WBP),
- nt. opracowania zbiorów, opracowywania bibliografii regionalnych (4 WBP).

Przeszkody w komputeryzacji wymieniane przez biblioteki wojewódzkie, dotyczące także bibliotek niższego stopnia.

- 18 WBP - wymieniło brak środków finansowych m.in. na sprzęt, oprogramowanie biblioteczne, szkolenia, budowę i rozbudowę lokalnych sieci komputerowych.
- 9 WBP – wymieniło trudności lokalowe (mała powierzchnia, niedostateczne zabezpieczenia i brak możliwości ich zastosowania).
- 9 WBP – wymieniło ograniczenia kadrowe.
- 6 WBP – wymieniło brak infrastruktury technicznej umożliwiającej instalację stałych łącz internetowych
- 5 WBP - wymieniło brak wykwalifikowanych pracowników.
- 3 WBP – wymieniły brak zainteresowania ze strony władz samorządowych.
- 2 WBP – wymieniły brak ogólnopolskiego programu komputeryzacji bibliotek publicznych.
- 1 WBP – wymieniła brak centralnych programów wspierających finansowo komputeryzację bibliotek
- 1 WBP – wymieniła brak bibliotek powiatowych, które mogły by koordynować komputeryzację bibliotek na podległym terenie.
- 1 WBP – wymieniła duże zróżnicowanie oprogramowania bibliotecznego w województwie, uniemożliwiające współpra
- 1 WBP – wymieniła kradzieże sprzętu.
- 1 WBP – wymieniła wysokie ceny oprogramowania bibliotecznego, powodujące zalecanie przez organizatorów opracowywanie własnych „tanich” programów.
- 1 WBP – wymieniła brak standaryzacji oprogramowania bibliotecznego.
- 1 WBP – wymieniła zbyt kosztowny dostęp do Internetu przez modem.

Dziękuję za uwagę